

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1885.

(ÅRGÅNG 12.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 13.

STOCKHOLM, 1885.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.

I denna serie utkom följande delserier:

1867-1912: Hushållningssällskapens berättelser för år ... / jämte sammandrag, utarb. af Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1865-1911 = 1-47 och
1874-1910: Sammandrag av Kungl. Maj:ts befallningshavandes årsväxtberättelser för åren ... / utarb. av Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1874-1910 = Årg. 1-37. – Utbruten ur Sammandraget i Hushållningssällskapens årsberättelser.

Föregångare:

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om jordbruk och boskapsskötsel.

Efterföljare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

Årsväxten / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1963. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1962.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959.

S. 23: Tab. D 10. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal 1750-1900. Se Diagram Fig. 8.

S. 23-25: Tab. D. 11. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal länsvis 1750-1900.

S. 26: Tab. D 12. Brukningsenheter inom olika storleksgrupper 1885-1910. Se Diagram Fig 9.

S. 33: Tab. E 1. Nyodlingar i hektar 1871-1955.

S. 33: Tab. E 2. Areal av olika ägoslag 1800-1920.

S. 36-38: Tab. E 5. Åkerjordens användning: areal använd för spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 6.

S. 38-40: Tab. E 6. Åkerjordens användning: areal använd för andra växtslag än spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 13.

S. 41: Tab. E 7. Åkerjorderna användning 1866-1955: relativ fördelning, %.

S. 44: Tab. E 12. Allmän skördesiffra 1786-1955.

S. 45: Tab. E 13. Utsåde i ton 1802-1820.

S. 45: Tab. E 14. Utsåde i ton 1818-1860.

S. 46: Tab. E 15. Utsåde i ton 1865-1955.

S. 46: Tab. E 16. Skörd i 1 000-tal ton 1802-1820. Se Diagram Fig. 15.

S. 47: Tab. E 17. Skörd i 1 000-tal ton 1818-1860. Se Diagram Fig. 16 och 17.

S. 47-49: Tab. E 18. Skörd av spannmål i 1 000-tal ton 1860-1955. Se Diagram Fig. 16.

S. 50-52: Tab. E 19. Skörd av potatis, rotfrukter, hö och halm i 1 000-tal ton 1866-1955. Se Diagram Fig. 17.

S. 59: Tab. E 27. Skörd i miljoner skördeenheter 1866-1955.

S. 59: Tab. E 28. Skörd i skördeenheter per ha 1866-1955.

S. 60: Tab. E 29. Skörd per ha av vissa växtslag i deciton 1866-1955.

S. 61: Tab. E 31. Husdjur 1805-1820: översikt. Se Diagram Fig. 18 och 19.

S. 61: Tab. E 32. Husdjur 1818-1860. Se Diagram Fig. 18.

S. 62: Tab. E 33. Husdjur 1861-1911. Se Diagram Fig. 18.

S. 63: Tab. E 34. Husdjur 1913-1955. Se Diagram Fig. 18.

S. 67: Tab. E 38. Hästar och kor länsvis 1850-1955: index (1870 = 100).

S. 70: Tab. E 41. Nötkreatursenheter 1871-1955.

S. 70: Tab. E 42. Den vegetabiliska och animaliska produktionen 1871-1955.

S. 71: Tab. E 43. Den animaliska produktionen i 1 000 ton 1871-1913. Se Diagram Fig. 21 och 22.

S. 73: Tab. E 47. Renar 1865-1955.

S. 77: Tab. E 55. Hushållningssällskapen 1882-1955: översikt.

BISOS N digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) med stöd från Riksbankens Jubileumsfond, 2009.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1885.

(ÅRGÅNG 12.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 13.

STOCKHOLM, 1885.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INNEHÅLL.

	Sid.
Underdånig berättelse.....	3-12.
I. Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1885.....	4.
Sammandrag af länsstyrelsernas omdömen om 1885 års skörd...	7.
II. Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1885 års skörd.....	8.
Tab. Litt. A. Jemförelse mellan 1885 års och 1875-1884 årens grödor, bestämda efter skördade korntalet af olika växtslag.....	10.
Tab. Litt. B. Sädesslagens medelvigt i svenska skålpund pr kubikfot, åren 1875-1884 samt år 1885.....	11.
Résumé.....	13.
Tabellbilaga.....	14-16.
Tab. N:o 1. Sammandrag af Kronolänsmännens rapporter om skörden år 1885.....	14.
Tab. N:o 2. Beräknad skörd af säd och potatis år 1885.....	16.

T I L L K O N U N G E N.

Statistiska Centralbyrån anhåller i underdånighet att härmedelst få afgifva den i Eders Kungl. Maj:ts nådiga bref den 5 juni 1874 anbefalda redogörelse för årets skörd. Något skäl att frångå den anordning, som i föregående 11 årgångar af dessa berättelser blifvit följd, lär ej finnas, utan torde fortfarande böra lemnas först ett sammandrag af de allmänna omdömen om årsväxten, hvilka af de särskilda

länsstyrelserna uttalats, samt Centralbyråns på denna grundval utarbetade sammanfattning för riket i dess helhet, hvar efter följa de beräkningar öfver skördemängd, spanmålens vikt m. m., hvilka kunnat af Centralbyrån utföras med ledning dels af hushållningssällskapens senaste uppgifter om utsädesbeloppen, dels ock af de från hvarje länsmansdistrikt afgifna rapporter om skördadt korntal och dylikt.

I.

Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1885.

I vedertagen ordning länen emellan meddelas ur sagde myndigheters skrivelser följande utdrag¹⁾:

för *Stockholms län* (ink. till Stat. C.-B. d. 28 oktober 1885):

Konungens Befallningshafvande får med afseende derpå, att sädesgrödan visserligen får betraktas vara till qvantiteten fullt nöjaktig, men blifvit delvis mindre väl bergad och delvis af den ihärdiga nederbörden svårt skadad, samt att den nära medelmåttiga höskörden är väl bergad, uttala det allmänna omdöme om årets skörd inom länet, att den kan anses *medelmåttig*;

för *Uppsala län* (ink. d. 4 nov.):

att skörden i Uppsala län detta år i sin helhet bedömd, med afseende å sädens sämre beskaffenhet i följd af otjenlig väderlek under bergningen, icke kan uppskattas högre än *medelmåttig*;

för *Södermanlands län* (ink. d. 31 okt.):

att, beträffande korntalet, afkastningen af hösthvete och råg synes hafva utfallit något öfver medelmåttan samt af vårhvete, hafre, bland-säd, vicker, ärter, bönor och potatis fullt medelmåttig, hvaremot skörden af korn något understigit medelmåttig årsafkastning;

att höfångsten från odlad jord varit god och från naturliga ängar medelmåttig;

att halmafkastningen likaledes blifvit god; samt

att med hänsyn tillika till den inbergade sädens och foderafkastningens i allmänhet tillfredsställande beskaffenhet, årets skörd i länet kan beräknas uppgå till *något öfver medelmåttan*;

för *Östergötlands län* (ink. d. 6 nov.):

att höstutsädet af hvete och råg, som i allmänhet blifvit under gynsam väderlek utsådt i väl beredd jord samt på hösten uppkommit jemnt och vackert, endast till helt ringa del tagit någon egentlig skada af den kalla och torra försommaren samt det i allmänhet ombytliga och mindre gynsamma bergningsvädret, och fördenskull kan anses hafva lemnat en *god skörd, öfver medelmåttan*;

att vårutsädet af korn, hafre och bland-säd, äfvensom ärter och vicker, som sent utsåddes och starkt frestades af den under början af sommaren envist rådande kalla och torra väderleken, men åter upphjelpes och blef lofvande genom det efter medlet af juli månad ymnigt erhållna regn, likväl mångenstädes endast med svårighet samt delvis i skadadt och — synnerligen hvad angår hafren — jemväl i omoget skick kunnat inbergas, till följd af den under senare delen af sommaren och långt in på hösten ihärdigt fortsatta regniga väderleken, med afseende å hvilka förhållanden skörden af dessa sädesslag, deraf i vestra delen af länet en del ännu är obergad, icke kan anses hafva utfallit mera än *medelmåttigt*;

att *potatis* och *öfriga rotfrukter*, som endast delvis å lerjord tagit skada af röta, i allmänhet lemnat en *god och fullt medelmåttig skörd*;

att *höskörden* å odlad jord varit god, men å naturliga ängar *något sämre*; samt

att höstsäden lemnat god, men vårsäden knappast medelmåttig *halmafkastning*.

¹⁾ Dessa utdrag hafva jemte beräkningarnas hufvudsakliga resultat genom Post- och Inrikes Tidningar bragts till allmänhetens kännedom allteftersom uppgifterna till Centralbyrån inkommit.

Vid ofvan berörda förhållanden torde skörden inom länet, i allmänhet bedömd, kunna anses hafva utfallit *fullt medelmåttigt*;

för *Jönköpings län* (ink. d. 26 okt.):

Sistlidna års höst försiggick sädden under i allmänhet gynsamma väderleksförhållanden och höstsäden uppkom jemn och lofvande. Den torra och kalla försommaren försenade emellertid sädens utveckling, som dock åter påskyndades af den under första delen af högsommaren rådande värmen. Den derefter följande ymniga nederbörden har skadat vårsäden och försvårat sädesbergningen.

Beträffande utfallet af skörden finner Kungl. Maj:ts Befallningshafvande kunna antagas, att höstrågen lemnat fullt medelmåttig och hvetet nära medelmåttig afkastning, båda i allmänhet af god beskaffenhet, hvaremot skörden af såväl korn, som hafre utfallit ej obetydligt under medelmåttan. Potatisen, om än delvis skadad af röta, kan sägas hafva gifvit nära god afkastning och höskörden torde kunna uppskattas till medelmåttig. Halmafkastningen i allmänhet god efter höstsäden, men under medelmåttan efter vårsäden.

Skörden inom länet, i dess helhet bedömd, anser Kungl. Maj:ts Befallningshafvande kunna betecknas såsom *nära medelmåttig*;

för *Kronobergs län* (ink. d. 5 nov.):

att skörden i sin helhet kan anses *nära medelmåttig*;

för *Kalmar län* (ink. d. 28 okt.):

att, ehuru hvete och råg gifvit god, delvis riklig afkastning, som på de flesta ställen oskadd inbergats, samt skörden af potatis och andra rotfrukter jemväl öfverstigit medelmåttan, likväl den omständighet, att åringen af vårsäd flerstädes blifvit knapp och äfven af våta skadats före inbergningen, samt höskörden till följd af torka varit mindre riklig, skörden, i allmänhet taget, inom detta län icke kan skattas högre än *medelmåttig*;

för *Gotlands län* (ink. d. 22 okt.):

att årets skörd bör anses hafva utfallit *knappt medelmåttig*, med foderafkastning under medelmåttan;

för *Blekinge län* (ink. d. 21 okt.):

Höstsädden verkställdes under i allmänhet gynsamma förhållanden. Under tiden för vårsädden inträffade frost om nätterna jemte regniga och kalla dagar. Sista hälften af maj samt hela juni månad deremot företedde en för växtligheten särdeles lämplig väderlek, till följd hvaraf såväl höst- som vårsäden under denna tid mycket frodades. I juli månad rådde solesken och värme ända till sista dagarne, då åter mycket ostadig väderlek inträffade, hvilken sedermera och under nästan hela bergningstiden fortfarit med mer eller mindre stark nederbörd nästan hvarje dag i förening med kylig luft.

Väderleksförhållandena, sådana de tedde sig under våren och försommaren, verkade visserligen en gynsam utveckling af gräs- och sädes-växterna, äfvensom en fördelaktig inbergning af första grässkörden, men den regniga och kalla väderleken på eftersommaren och hösten vållade åter, att vårsäden ojemnt och å sidlända trakter endast ofullständigt mognade samt måste, jemte foderväxterna, skördas i ett skick, som delvis verkat till försämring af sädens beskaffenhet och foderväxternas näringsvärde.

På grund häraf och med hänsyn till innehållet af uppgifterna från de olika länsmansdistrikten anser sig Kungl. Maj:ts Befallningshafvande böra såsom ett allmänt omdöme rörande detta års skörd inom länet antaga:

att afkastningen af säd, hö och halm kan uppskattas såsom *medelmåttig*;

att potatisen, som lidit skada af den myckna nederbörden, icke kan anses lemna fullt medelmåttig afkastning, samt att öfriga rotfrukter torde lemna medelmåttig skörd.

Såväl sädes- som potatisskörden medgifver, utöfver hvad som åtgår till egna behof, något till afsalu;

för *Kristianstads län* (ink. d. 2 nov.):

att årets skörd, hvad såväl säd som foder beträffar, varit fullt medelmåttig, fastän halmen efter vårsäden, i följd af mycken nederbörd under bergningstiden, blifvit af mindre god beskaffenhet;

för *Malmöhus län* (ink. d. 24 okt.):

att skörden synes vara att anse såsom fullt medelmåttig;

för *Hallands län* (ink. d. 7 okt.):

Höstsädden i länet 1884 började allmänt i första veckan i september och var på de flesta ställen afslutad innan månadens slut. Till följd af det ovanligt gynsamma höstvädet hann såväl råg som hvete breda ut sig och ernå en kraftig växt och rotbildning.

I följd af den för växtligheten gynsamma vintern och den tidigt börjande våren utan käle i jorden eller allt för svåra frostnätter började höstsäden tidigt spira och nådde en ovanligt hög utveckling. På torrare jord inverkade torkan dock något, så att kärnen blef småkornigare. Bergningen af rågen skedde under gynsam väder; hvete-skörden åter blef något försenad af regn.

Afkastningen af råg och hvete kan anses hafva utfallit öfver medelmåttan.

Vårsädden tog sin början å torrare jord i första veckan af april, på fuktig jord något senare. Under den regniga våren i april och maj utvecklades säden kraftigt, men i synnerhet på torrare jord blef den mycket tillbakasatt under den starka torkperioden juni—juli. Norra delen af länet led dock mindre af torkan än den södra delen. Bergningen blef i hög grad försvärad och försenad af den under hela augusti och september rådande regniga väderleken, hvarigenom sädens kvalitet kan anses mindre god. Afkastningen torde för hela länet kunna anses som nära medelmåttig.

Första *höskörden* försiggick under gynsamma väderleksförhållanden och gaf både hvad kvantitet och kvalitet beträffar en rik afkastning, hvaremot andra skörden kan anses hafva slagit fel till följd af torka. Betet lemnade ringa utbyte, enär detsamma till följd af torkan ej växte åter; på många ställen måste ock kreaturen åter intagas på stall.

Potatisen, som först blef tillbakasatt i växten under den torra perioden, skadades i många socknar af frost, som inträffade den 15—20 augusti, hvarefter rotknölarne föga växte. Desamma äro till sin beskaffenhet goda, men mängden är betydligt under medelmåttan. I södra delen af länet, der förr potatis odlades i stor mängd, har denna odling i hög grad aftagit, sedan bränneriernas antal minskats till tre och utekeppning af potatis till Göteborg upphört.

Öfriga rotfrukter, hvilkas odling för ladugårdens behof mer och mer ökas, hafva lemnat varierande afkastning beroende på jordens beskaffenhet.

I många socknar af länet hafva ollonborrarnes larver anställt stora härjningar såväl på vårsäds- som rotfruktsfälten.

Såsom totalomdöme kan sägas, att skörden i länet blifvit medelmåttig;

för *Göteborgs och Bohus län* (ink. d. 6 nov.):

Höstsädessädden och förarbetena dertill verkställes sistlidet år under gynsam väderlek, och både råg och hvete utvecklade sig till stor frodighet, men på grund af dels under våren och dels under slutet af

juli samt hela augusti månad rådande kyla och den nästan ständiga nederbörden under senare delen af sommaren tog säden i allmänhet icke ringa skada och försvärades skördens inbergning i betydlig grad. Nämda orsaker hafva ock menligt inverkat såväl å vårsäden, hvilken till en början lofvade långt bättre afkastning, än den visat sig lemna, som å potatisen, hvilken på de flesta ställen angripits af röta. Höskörden har dock blifvit god och i allmänhet kommit välbergad i ladorna.

I fråga om skördens utfall finner Landshöfdinge-embetet sig kunna antaga:

att afkastningen af *hvete* blifvit öfver medelmåttan, men icke fullt god till sin beskaffenhet;

att *råg*, *hafre* och *blandsäd* gifvit mer än medelmåttig afkastning, dock af mindre god beskaffenhet;

att skörden af *korn* blifvit fullt medelmåttig, men af icke fullt god beskaffenhet;

att *ärter*, som dock odlas endast i ringa grad, lemnat knappt medelmåttig afkastning af mindre god beskaffenhet;

att skörden af *bönor* och *vicker*, som likaledes endast i mindre mån utgöra föremål för odling, blifvit öfver medelmåttan, men äfven den af mindre god beskaffenhet;

att *potatis*afkastningen blifvit under medelmåttan och af sämre beskaffenhet;

att *öfriga rotfrukter* samt *lin* och *hampa* lemnat medelmåttig skörd, såväl till myckenhet som till beskaffenhet;

samt att *höskörden* är mycket öfver medelmåttan och god till sin beskaffenhet, och *halm*afkastningen till och med riklig, men af sämre beskaffenhet.

Ehuru årets skörd i länet alltså, i allmänhet bedömd, är öfver medelmåttan till myckenhet, torde den dock i sin helhet, till följd af sin mindre goda beskaffenhet, icke kunna skattas högre än medelmåttig;

för *Elfsborgs län* (ink. d. 12 nov.):

Vid afgifvande af berättelsen öfver skörden bör Konungens Befallningshafvande förutsicka den anmärkning, att inom detta vidsträckt län med olika natur- och lokalförhållanden skörden vid den, innevarande år, under skördetiden inträffade regniga väderlek, på sätt länsmännens rapporter angifva, på olika orter utfallit särdeles olika.

Höstsäden, som utsåddes under gynsamma förhållanden samt till följd deraf var stark och sålunda uthärdade den i början af sommaren inträffade torka, har i allmänhet gifvit god skörd, som också till största delen blifvit väl inbergad.

Vårsäden, hvaraf *hafre* är hufvudsädet, utsåddes jemväl undertjenlig väderlek och kom också i allmänhet i god växt, som likväl å svagare jord hämmades genom torka under försommaren. Under senare delen af sommaren, äfvensom hela skördetiden, föll deremot, särdeles å vissa orter, nästan oafbrutet regn, som försvärad skörden, så att densamma, om också till kvantiteten rik, likväl, åtminstone flerstädes, är af beskaffenhet att icke kunna anses fullt medelmåttig, hvadan man också å vissa orter kommer att sakna tjenligt vårutsäde.

Potatisens afkastning är i allmänhet tillfredställande, men den är å flere orter angripen af röta, å några, ehuru färre, jemväl skadad af frost.

Öfriga rotfrukter odlas ännu föga; och, der det skett, var växtligheten hämmad af nederbörd och jordens deraf föranledda afkylning.

Höskörden är god och höet väl inbergadt.

Äfven *halm*tillgången är riklig, ehuru bergningen varit förenad med svårighet, hvadan en del deraf är skadad.

för *Skaraborgs län* (ink. d. 23 okt.):

att höstsåden lemnat någorlunda god afkastning, som i allmänhet blifvit väl inbergad;

att vårsåden gifvit knappt medelmåttig afkastning, som till följd af den särdeles ymniga nederbörden till största delen inbergats i skadadt skick;

att potatisen, som af rotfrukter mest odlas, lemnat god afkastning, som dock på några få ställen visat sig angripen af torröta;

att öfriga rotfrukter jemväl lemnat god afkastning;

att höskörden, som är fullt tillräcklig för ortens behof, blifvit inbergad under gynsam väderlek; samt

att höstsåden lemnat god och vårsåden knappt medelmåttig halm-afkastning;

för *Vermlands län* (ink. d. 3 nov.):

att, enär skörden af höstsåd synes motsvara fullt medelmåttig afkastning; af vårsåd nära medelmåttig äring, dock till följd af regnig väderlek närmast före och under inbergningen af i allmänhet mindre god beskaffenhet; af potatis medelmåttig skörd och af foder fullt medelmåttig afkastning, skörden bedömd i sin helhet för länet kan anses vara nära medelmåttig;

för *Örebro län* (ink. d. 26 okt.):

att hvete och råg, som förlidet års höst utsåddes under gynsam väderlek samt uppkommo jemnt och vackert och sedan icke tagit någon skada, lemnat skörd *öfver medelmåttan*;

att kornet, som under sin första växtperiod led af skarp torka, då blef tyuande och åkertunt, så att skörden deraf utfallit *under medelmåttan*;

att hafren äfven led af torkan under våren och försommaren, men genom det ymniga regnet längre fram på sommaren åter vann god utveckling; och att, ehuru regnet, som ihärdigt fortfor långt in på hösten, försenade mognaden och försvårade bergningen, detta säde, som, der det utsåts i god tid, ock kunnat inbergas i godt skick, dock torde få anses i det hela taget hafva lemnat *fullt medelmåttig skörd*;

att ärter och vicker, i följd af det myckna regnet på eftersommaren och hösten, mognat ojemnt och gifvit en skörd *under medelmåttan*;

att af potatis erhållits *fullt medelmåttig skörd*, ej skadad af röta; och att höskörden å odlad jord i allmänhet varit *god* och å naturliga ängar *medelmåttig*.

I allmänhet bedömd torde årets skörd få anses *medelmåttig*;

för *Vestmanlands län* (ink. d. 2 nov.):

att höstsådesskörden lemnat medelmåttig afkastning, ehuru densamma till följd af ogynnsamt bergningsväder på åtskilliga ställen tagit skada;

att vårsåden, oansedt ett flerstädes icke ofördelaktigt korntal, dock såsom försenad genom kyla och nederbörd och å vissa ställen ännu icke mogen, måste anses lemnat en skörd något *under medelmåttan*;

att, ehuru potatisen å de flesta trakter tagit röta af den ymniga nederbörden, skörden deraf liksom af öfriga rotfrukter bör betecknas *såsom medelmåttig*; samt

att höskörden och halmafkastningen allmänt betraktas såsom god i afseende såväl å beskaffenhet som myckenhet;

för *Kopparbergs län* (ink. d. 5 nov.):

att höstsådet, bestående hufvudsakligen af råg och i länets sydligare delar till någon ringa del af hvete, i allmänhet lemnat medelmåttig skörd af någorlunda god beskaffenhet;

att vårsådet, deraf mest odlas hafre och i Ofvan-Siljans samt Vesterdals fögderier korn, i allmänhet lemnat en skörd, som är betydligt under medelmåttan och af mindre god beskaffenhet samt väsentligen skadats dels af långvarig nederbörd under hösten och derigenom försenad mognad och dels af frost, så att stor del måst omogen afskäras, för att användas såsom grönfoder;

att potatis, som bland rotfrukter hufvudsakligen odlas, lemnat fullt medelmåttig skörd af i allmänhet temligen god beskaffenhet;

samt att höskörden och halmafkastningen utfallit något under medelmåttan, men i allmänhet varit af temligen god beskaffenhet.

I följd häraf och ehuru den jemförelsevis goda potatisskörden lemnat icke oväsentligt bidrag till befolkningens inom länet bergning, finner sig likväl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande vid det förhållande, att skörden af vårsåd och foder inom länet är af hufvudsaklig betydelse, icke kunna afgifva annat än det allmänna omdöme, att innevarande års skörd utfallit *icke obetydligt under medelmåttan* samt varit af mindre god beskaffenhet;

för *Gefleborgs län* (ink. d. 16 okt.):

att höstsåden i allmänhet lemnat medelmåttig afkastning, men flerstädes af mindre god beskaffenhet;

att vårsåden, i de flesta orter skadad af frost eller nederbörd och, synnerligast hvad hafren beträffar, skördad till grönfoder eller ännu utestående å fältet under ringa utsigt till mognad och fördelaktigt bergningsväder, synes gifva ovanligt klen skörd;

att potatisen i flere trakter ännu kvarstår omogen i åkern samt i de orter, der den upphemtats, befunnits inom åtskilliga socknar god, inom andra åter mer eller mindre tillfredsställande, allt efter den besädda jordens olika beskaffenhet af sand- eller lermylla; samt

att foderskörden från odlad jord blifvit i det hela taget god, från naturlig äng deremot mycket underhållig, och att halmafkastningen, ehuru ganska riklig, likväl är af mindre värdefull beskaffenhet än i vanliga år;

och anser på grund häraf Kungl. Maj:ts Befallningshafvande det allmänna omdöme om årets skörd i länet böra gifvas, att densamma utfallit *under medelmåttan*;

för *Vesternorrlands län* (ink. d. 13 nov.):

att, efter en långvarig, kall vår, under sommaren rådt en för växtligheten och bergningsarbetet regnig och ogynsam väderlek, som, synnerligast inom Norra Ångermanland, åtföljts af tidig höst med starka nattfroster;

att höstsådet, som uteslutande utgöres af råg, kan antagas hafva lemnat en skörd *under medelmåttan*;

att korn, ortens hufvudsäde, hvarå missväxt på flere ställen i Norra Ångermanland inträffat och hvilket inom öfriga fögderier delvis blifvit frostsadadt, synes gifva en ovanligt klen skörd;

att hafre, som dock mindre allmänt odlas, ej hunnit mogna, utan bergats som grönfoder;

att såväl potatisskörden, som öfriga rotfrukter, af hvilka kålrötter egentligen utgöra föremål för odling, lemnat ringa afkastning af merendels dålig beskaffenhet;

att höskörden såväl från odlad jord som naturliga ängar lemnat nära god afkastning, men delvis blifvit illa bergad; samt

att halmafkastningen varit medelmåttig, men äfven den delvis skadad af regn.

Och anser på grund häraf Landshöfdinge-embetet sig böra uttala det allmänna omdömet om årets skörd inom länet, att densamma utfallit *betydligt under medelmåttan*;

för Jemtlands län (ink. d. 23 nov.):

att rågskörden utfallit *under medelmåttan* och blifvit delvis skadad af frost eller väta under inbergningen;

att *kornet*, länets hufvudsäde, endast till en obetydlig del mognat och bergats väl, hvaremot största delen skurits omoget, på sina ställen skadats af frost samt genom den ovanligt regniga hösten delvis blifvit förstördt vid bergningen; och är en betydlig del ännu icke inbergadt. Skörden af detta säde kan betecknas som *missväxt*;

hafre, *blandsäd* och *ärter* hafva skurits gröna och bergats till foder;

potatis har lidit af den regniga sommaren, så att kvaliteten är svampig och dålig, och skörden i sin helhet *under medelmåttan*;

höskörden från odlad jord *god* och *nöjaktigt inbergadt*;

hö från *naturlig äng*, mest myrar, skadadt i bergningen;

halm-afkasningen *god*.

Den långa och kalla våren fördröjde vårsådden, så att den ännu vid midsommar icke var allestädes afslutad, och en sommar, hvars like, hvad angår köld och nederbördsmängd, gammalt folk säger sig icke minnas, hindrade det sent i jorden komna säderna att utveckla sig och lemnade till resultat af sädesskörden, att befolkningen icke af den har tillräckligt till föda;

för Vesterbottens län (ink. d. 30 okt.):

Till följd af sen vår och tidiga nattfroster har säden, då den afbergats, i allmänhet varit omogen och frostsadad samt lemnat en skörd *betydligt under medelmåttan* och närmande sig till *missväxt*; hvaremot höskörden i en stor del af länet gifvit fullt medelmåttig samt i den återstående delen, utom ett par socknar, medelmåttig afkastning.

Oaktadt skörden sålunda till större delen slagit fel, torde dock icke någon brist på födoämnen till nästa års skörd vara att befara; ty dels finnas besparingar från föregående goda år ännu kvar, och dels hafva länets affärsmän hemtagit betydliga quantiteter af spanmål;

för Norrbottens län (ink. d. 5 nov.):

Kornet, ortens hufvudsäde, hvarå total missväxt i de nordligaste Lappmarkssocknarna inträffat och hvilket i öfriga socknar delvis blifvit frostsadadt och omoget, synes gifva en ovanligt klen skörd, som torde böra betecknas såsom *nära missväxt*;

Rågen, som endast sparsamt odlas, hufvudsakligen i kustlandet, har lemnat en skörd *under medelmåttan*;

Hafren, som likaledes ännu odlas obetydligt och hufvudsakligen såsom grönfoder, har knappast någonstädes hunnit mognad, men *såsom foder* lemnat *medelmåttig skörd*;

Potatisen har lemnat en afkastning *långt under medelmåttan* af i allmänhet småväxt, men någorlunda god beskaffenhet;

Öfriga rotfrukter, som icke odlas i nämnvärd mängd, hafva gifvit en skörd *nära missväxt*;

Höskörden från odlade egor har utfallit *nära god* och från *naturliga ängar* *medelmåttig*;

Skörden har fortgått under i allmänhet föga gynnsamt väder.

Konungens Befallningshafvande anser på grund häraf det allmänna omdöme om årets skörd i länet böra gifvas, att densamma utfallit *långt under medelmåttan*.

Till vinnande af större åskädlighet intages här följande

Sammandrag af länsstyrelsernas omdömen om 1885 års skörd:

Stockholms	län.....	Medelmåttig.
Uppsala	»	Medelmåttig.
Södermanlands	»	Något öfver medelmåttan.
Östergötlands	»	Fullt medelmåttig.
Jönköpings	»	Nära medelmåttig.
Kronobergs	»	Nära medelmåttig.
Kalmar	»	Medelmåttig.
Gotlands	»	Knappt medelmåttig.
Blekinge	»	Medelmåttig ¹⁾ .
Kristianstads	»	Fullt medelmåttig.
Malmöhus	»	Full medelmåttig.
Hallands	»	Medelmåttig.
Göteborgs och Bohus	»	Medelmåttig.
Elfsborgs	»	Nära medelmåttig ¹⁾ .
Skaraborgs	»	Medelmåttig ¹⁾ .
Vermlands	»	Nära medelmåttig.
Örebro	»	Medelmåttig.
Vestmanlands	»	Medelmåttig ¹⁾ .
Kopparbergs	»	Icke obetydligt under medelmåttan.
Gefleborgs	»	Under medelmåttan.
Vesternorrlands	»	Betydligt under medelmåttan.
Jemtlands	»	Nästan missväxt ¹⁾ .
Vesterbottens	»	Knapp ¹⁾ .
Norrbottens	»	Långt under medelmåttan.

Hela riket Nästan medelmåttig.

Det framgår af denna öfversigt, att skörden ansetts:

i 4 län med 28 % af rikets utsäde öfverstiga medelmåttan,
i 9 » » 39 » » » vara medelmåttig,
i 11 » » 33 » » » mer eller mindre understiga en medelskörd.

Redan af denna sammanställning visar sig tydligt, att ett: *nästan medelmåttig* måste blifva lämpligaste beteckningssättet för riksskörden och ännu tydligare blir detta, om man tager i betraktande, att alla de gynsamast lottade länen endast obetydligt öfverstiga medelgränsen, hvaremot bland de mångtaliga länen med skörd af motsatt skaplynne ett och annat nära nog drabbats af missväxt. Tillämpas på de angifna läns-omdömena den värdeskala, som allt sedan början af föreliggande års växtrapporter inom Statistiska Centralbyrån tillämpats, finner man också, att riksmedeltalet blir 5-s, hvilken siffra till fullo bekräftar det allmänna omdöme, som ofvan uttalats, och sätter årets skörd i närmaste jemnlighet med de för åren 1876 och 1883 angifna.

¹⁾ Jemför ordalydelsen i ofvan anförda utdrag ur länsredogörelsen.

Till underlättande af de jämförelser, hvartill liknande uppgifter från senast förflutna årtionden gifva osökt anledning, bifogas följande öfversigt:

Skörde- år.	Skördens relativa värde.	Motsvarande allmänt omdöme.	Öfverskott af spannmåls- utförsel (+) eller in- försel (—) i kubikfot.
1885	5·8	Nästan medelmåttig.	—
1884	7·8	Nära god.	+ omkring 2,914,700
1883	5·9	Nästan medelmåttig.	— 800,862
1882	7·4	Nära god.	+ 12,106,162
1881	5·0	Under medelmåttan.	+ 3,127,862
1880	6·8	Öfver medelmåttan.	+ 12,898,863
1879	6·5	Fullt medelmåttig.	+ 16,469,687
1878	7·5	Nära god.	+ 15,461,907
1877	5·4	Nära medelmåttig.	+ 620,185
1876	5·9	Nästan medelmåttig.	+ 5,896,535
1875	7·0	Öfver medelmåttan.	+ 21,582,420
1874	5·4	Nära medelmåttig.	+ 1,605,908
1873	6·7	Mer än fullt medelmåttig.	+ 12,485,300
1872	6·4	Fullt medelmåttig.	+ 10,135,660
1871	7·1	Öfver medelmåttan.	+ 20,755,690
1870	7·4	Nära god.	+ 22,633,430
1869	7·8	Mer än öfver medelmåttan.	+ 16,477,640
1868	4·9	Knappt under medelmåttan.	— 748,377
1867	5·2	Under medelmåttan.	+ 1,636,186
1866	6·1	Medelmåttig.	+ 12,656,813
1865	5·4	Nära medelmåttig.	+ 8,099,790

Enligt hvad senast afgifna årsväxtberättelse utvisar, hade Centralbyrån ansett sig kunna preliminärt upptaga ett införsel-öfverskott af omkring 611,200 kubikfot såsom resultat af 1883 års skörd. De noggrannare uppgifter, som sedan dess offentliggjorts, hafva gifvit vid handen, att denna siffra bör höjas till 800,862 kubikfot. En dylik ändring af den preliminärt beräknade siffran måste, såsom Byrån upprepade gånger haft tillfälle att anmärka, oundgängligen följa deraf, att de månadsrapporter öfver rikets in- och utförsel, hvilka läggas till grund för den preliminära siffrans beräkning, äro betydligt mera summariska än den årberättelse öfver utrikes handel och sjöfart, som först något senare kan se dagen.

Sålunda torde ock med allt skäl kunna antagas, att den nu för år 1884 anförda öfverskottssiffra kommer att framdeles i någon mån modifieras. Den anmärkningsvärdt stora skilnaden mellan utförselöfverskotten från de lika vitsordade åren 1882 och 1884 är i öfrigt temligen lätt att förklara. De tryckta spannmålsprisen hafva naturligtvis på många håll alstrat en benägenhet att snarare sjelf använda förråden eller ock till lägligare tid uppskjuta försäljningen. Det framgår ock af skörde-rapporterna för innevarande år, att i ganska många nejder det dåliga utfallet af 1885 års skörd ansetts kunna i väsentlig mån lindras och neutraliseras genom besparingar från föregående år.

Att årets gröda skulle komma att väga särdeles tungt på Sveriges handelsbalans, är under sådant förhållande svårigen

att förvänta, allrahelst som den delvis icke obetydligt försämrade kvaliteten måste göra varan mindre begärlig.

II.

Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1885 års skörd.

Till grund för denna beräkning läggas, såsom redan i förbigående anmärkts, dels Hushållningssällskapens meddelanden om utsädesmängderna, dels ock de för hvarje särskildt länsmansdistrikt insända uppgifterna om skördadt korntal.

Då nu de uppgifter, som i förstnämnda hänseende fullständigt finnas tillgängliga, förskrifva sig från år 1883, och åtminstone i fråga om några kulturväxter en ganska jemn tillväxt i odling kan iakttagas, har Centralbyrån låtit sig angeläget vara att, vid dylika fall och i den mån uppgifterna der-till gifva anledning, verkställa tillbörlig ökning i de två år gamla utsädessiffrorna. De beräkningar, som i detta hänseende verkstälts, meddelas här nedan i allmänaste drag.

Förändringar i utsädesmängderna.

	Från 1878 till 1879.	Från 1879 till 1880.	Från 1880 till 1881.	Från 1881 till 1882.	Från 1882 till 1883.
	%	%	%	%	%
Hvete, höst-.....	+ 2·01	+ 2·75	— 0·62	— 3·25	+ 0·54
" vår-.....	— 4·86	+ 5·61	+ 13·79	+ 22·53	+ 16·04
Råg höst-.....	+ 2·76	— 0·02	+ 1·17	+ 0·23	+ 0·60
" vår-.....	+ 21·09	+ 0·91	+ 0·20	+ 4·30	+ 3·00
Korn-.....	+ 0·24	— 0·89	+ 1·04	+ 1·06	— 0·42
Hafre-.....	+ 0·62	+ 2·85	+ 1·26	+ 1·89	+ 2·43
Blandsäd-.....	+ 1·73	— 1·13	+ 0·83	+ 2·21	+ 1·27
Ärter-.....	+ 3·05	+ 0·94	— 0·09	— 0·89	+ 1·00
Bönor-.....	+ 1·13	+ 2·81	— 0·76	— 0·21	+ 2·27
Vicker-.....	+ 8·48	+ 2·02	— 0·23	+ 2·76	+ 4·82
Bohvete-.....	+ 41·80	— 8·13	+ 42·34	— 37·01	+ 42·67
Raps-.....	+ 167·76	— 47·85	— 66·18	+ 15·22	+ 20·75
Potatis-.....	+ 0·83	+ 1·80	+ 1·81	+ 0·27	— 1·03

Bland ofvan uppräknade arter af utsäde visa tydligen *höstråg*, *hafre* och *blandsäd* en mera konstant ökning af utsädesquantiteterna och Statistiska centralbyrån har i detta förhållande ansett sig ega grundad anledning att i och för årets beräkningar öka de för år 1883 angifna beloppen af ifrågavarande utsäden med de procentsatser, som motsvara 2 års ur ofvanstående siffror härledda medeltal, således resp. 1·90, 3·62 och 1·96 %. För vårhvete, vårråg och vicker skulle man väl ock på grund af siffrorna kunna ifrågasätta en ökning; Centralbyrån har dock, med hänsyn till de små utsädesquantiteterna och den lätthet, hvarmed under sådant förhållande en rent tillfällig höjning i utsädesmängden kan inverka på beräkningarne, ansett sig tillsvidare ej böra ifrågasätta någon ändring i 1883 års utsädessiffra. Än mindre kan

något dylikt förekomma i fråga om öfriga arter af utsäden, hvilka förete ett tydligt vacklande af och an.

På sådant sätt hafva vunnits de utsädesmängder, som lagts till grund för de länsvis beräknade skördebeloppen; här torde allenast rikssummorna behöfva angifvas:

	Utsäde.	
Hvete, höst-	585,600	kubikfot
» vår-	74,773	»
Råg, höst-	3,886,375	»
» vår-	69,326	»
Korn	2,996,711	»
Hafre	11,881,403	»
Blandsäd	1,191,247	»
Ärter	390,039	»
Bönor	62,915	»
Vicker	236,180	»
Bolvete	3,346	»
Raps	227	»
Potatis	10,116,387	»

I fråga åter om det skördade *korntalet*, finnas uppgifterna härom för hvarje särskild art af utsäde länsvis sammanställda i bilagda *Tab. N:o 1*, hvarjemte i *Tab. Litt. A* härneda dels införts motsvarande medeltal för närmast förutgångna 10-års period, dels ock angifvits förhållandet mellan sistnämnda siffror och de för år 1885 beräknade.

Innan Centralbyrån öfvergår till ett skärskådande af dessa mera detaljerade uppgifter, må till en början sammanföras de allmänna dragen i taflan.

Medelkorntal.

	1885.	Medium 1875-1884	D e r a f									
			1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
Höstsäd	7.86	6.96	7.70	6.50	7.16	5.57	7.65	6.91	7.45	6.03	7.15	7.48
Vårsträsäd	5.85	6.65	6.78	6.50	7.37	6.43	6.83	6.70	7.00	6.18	5.83	6.87
Baljväxter	6.26	5.99	6.15	6.00	6.47	4.70	6.36	5.90	6.22	5.30	5.69	7.09
Potatis	7.05	6.82	6.88	6.91	5.04	7.39	8.55	5.02	7.20	5.96	7.51	7.78

Medelkorntalet för *höstsäden* är således det högsta i denna serie antecknade och öfverstiger med 13 % det för årtiondet 1875-1884 beräknade medeltalet. Hvad året på detta förhållande vunnit, förloras åter i fråga om den till odlingsmängd vida öfverlägna *vårsäden*, hvilken i år utmärker sig för ett alldeles ovanligt lågt korntal, snarlikt det under nämnda årtionde antecknade lägsta, eller det för år 1876. Tioårsmedeltalet understiges med 12 %. Vida förmånligare ställer sig årsskörden i fråga om *baljväxter* och *potatis*; de förra öfverstiga medelskörden med 5 %, de senare med 3 %.

Utsträcker denna jemförelse till de i *Tab. Litt. A* sammanställda läns-korntalen, befinnes det:

Sammandrag af årsväxtberättelserna år 1885.

att *höstvetet* i år, med undantag allenast för Hallands län, lemnat högre, och delvis betydligt högre, korntal än det normala;

att *vårvetet* i flertalet län lemnat lägre korntal än vanligt;

att *höstrågen* med undantag för Norrland allestädes varit ovanligt gifvande;

att *vårågen* öfverhufvud företer enahanda förhållanden som *vårvetet*;

att *korn*, *hafre* och *blandsäd* endast undantagsvis nå upp till medeltalet och endast i några få fall visa högre korntal; hvaremot — särskildt för Norrland — siffrorna äro betänkligt låga;

att *baljväxternas* korntal förete ganska starka vaxlingar, dock med en afgjord tendens att öfverskrida medelsiffran;

samt att *potatisens* korntal i 14 län öfverstigit och i 10 understigit normalmättet; det senare är synnerligen skarpt utpregladt i fråga om Dalarne och Norrland. Liknande skillnader länen emellan anmärkas jemväl med hänsyn till *potatisens beskaffenhet*, hvilken dock kunnat för riket i dess helhet angifvas vara i *allmänhet god*.

I öfrigt har af de insända uppgifterna framgått (jmf. *Tab. N:o 1*):

att skörden af *öfriga rotfrukter* öfverhufvud kan betecknas såsom *nästan medelmåttig*;

att *spånadsväxterna* afkastat i *frö 3.3 kornet* och i *tåga medelmåttigt*;

att *höskörden från odlad jord icke obetydligt öfverstigit medelmåttan* och i allmänhet gynnats af godt bergningsväder. I sistnämnda hänseende bilda dock de tre sydligaste Norrlands-länen en afvikande grupp.

Höskörden från naturlig äng har i allmänhet utfallit något sämre och lärer i sin helhet endast kunna betecknas såsom *medelmåttig*. Bergningen har temligen allmänt lyckats väl; större delen af Norrland skiljer sig emellertid äfven derutinnan från rikets sydligare trakter.

Halmafastningen, synnerligast af höstsäd, har lemnat ett godt resultat med hänsyn till kvantiteten, som för höstsäden kan betecknas såsom *öfver medelmåttan* och för vårsäd såsom *fullt medelmåttig*. Deremot har den långvariga och ihärdiga regnperiod, som nära nog öfver hela landet försvårade och försenade skördarbetet, flerstädes vållat en betänklig kvalitativ försämring af halmen.

Sädestillgången anses i allmänhet vara fullt tillräcklig för det egna behovet och lemnar i vida nejder god tillgång till försäljning. Brist omförmäles från öfre Vermland, Örebro läns bergslag, Kopparbergs län och hela Norrland.

Fodertillgången lärer i allmänhet endast fylla behovet. I de inre delarne af Småland samt på Gotland anses den vara knapp, och från några bergslagsdistrikt i Örebro län likasom ock från Dalarne och Herjedalen tala rapporterna om brist.

Jemförelse mellan 1885 års och 1875—1884 årens skörd.

Bergningsvädret, som i allmänhet var gynnsamt för hö, slog derefter om och blef från slutet af Juli till sena hösten synnerligen ogynnsamt, så att från rätt många håll, särdeles i landets nordligare delar, måst antecknas, att säden ännu vid skörde-rapportens afgifvande icke var bragt under tak.

I Tab. N:o 2 meddelas resultaten af de verkställda *quantitativa* beräkningarne öfver skörden. Vid en jemförelse mellan siffrorna för året och medeltalen för senaste 10 år framträda följande förhållande:

	Skörd 1885.		Medelskörd 1875—1884.	
	Kubikfot.	Tunnor.	Kubikfot.	Tunnor.
Höstsäd	35,132,400	5,576,570	30,159,500	4,787,230
Vårsäd	97,479,925	15,473,000	100,113,100	15,890,970
Baljväxter..	3,736,900	593,160	3,812,400	605,140
Sä säd	136,349,225	21,642,730	134,085,000	21,283,340
Potatis	71,113,500	11,287,860	68,993,900	10,951,410

Endast i fråga om höstsäd och potatis har år 1885 att uppvisa högre siffror, ökningen är resp. 16½ och 3 %. Der-

Tab. Litt. A. Jemförelse mellan 1885 års och 1875—1884 årens grödor, bestämda efter skördade korntalet af olika växtslag.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.		
L ä n.		Medelkorntal 1875—1884.													1885 års korntal i procent af 1875—1884 årens medelkorntal.														
		Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärt.	Bönor.	Vicker.	Bohete.	Raps.	Potatis.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärt.	Bönor.	Vicker.	Bohete.	Raps.	Potatis.		
		Höst.	Vår.	Höst.	Vår.										Höst.	Vår.													
Stockholms	län ...	6'67	6'03	6'77	6'05	6'56	6'86	6'88	6'35	5'98	6'27	8'00	—	5'98	121	—	110	—	95	93	99	109	120	101	—	—	125		
Uppsala	” ...	6'74	6'75	6'91	7'88	7'12	7'14	6'95	6'31	6'22	6'31	—	150'0	6'68	119	119	108	—	109	105	112	127	123	117	—	—	109		
Södermanlands	” ...	6'47	6'46	7'23	5'50	6'67	7'42	7'27	5'99	5'97	6'51	—	100'0	5'35	140	107	122	—	88	103	103	125	116	108	—	—	142		
Östergötlands	” ...	6'05	6'19	6'25	5'48	7'09	6'86	7'17	6'02	7'12	6'84	—	—	5'83	136	98	130	100	100	97	100	101	97	105	—	—	120		
Jönköpings	” ...	5'57	5'28	5'82	4'81	5'44	5'86	5'85	4'81	5'13	5'32	6'00	—	6'77	108	99	124	100	87	81	87	103	—	124	—	—	108		
Kronobergs	” ...	5'83	5'46	6'02	5'45	6'27	6'90	5'79	5'48	6'62	5'84	5'00	—	7'20	108	98	105	96	87	84	80	90	—	—	—	—	102		
Kalmar	” ...	5'81	5'68	5'79	4'91	5'70	6'36	6'13	5'46	5'63	5'98	5'31	120'0	5'99	115	100	115	94	85	81	85	76	—	89	97	—	116		
Gotlands	” ...	6'19	6'25	6'49	—	6'58	6'69	6'54	5'79	6'60	5'41	9'25	86'7	6'33	122	—	113	—	72	54	65	41	—	—	—	—	87		
Blekinge	” ...	7'19	5'83	6'08	5'20	6'37	6'69	6'57	5'84	6'15	6'10	4'42	80'0	7'05	105	93	121	101	92	83	91	101	106	88	79	—	107		
Kristianstads	” ...	8'20	5'46	7'39	4'90	7'42	7'73	7'87	6'18	6'50	6'07	4'89	108'3	7'18	106	96	105	100	97	91	92	93	146	93	98	—	99		
Malmöhus	” ...	8'37	7'87	8'49	5'26	8'64	8'96	9'03	6'30	6'07	5'89	4'98	113'2	7'17	113	119	106	106	106	106	105	104	83	104	103	165	113		
Hallands	” ...	7'40	5'84	7'24	5'04	6'16	6'99	6'25	5'87	5'66	6'65	6'44	—	7'15	99	93	107	100	100	89	92	94	93	85	64	—	90		
Göteborgs och Bohus	” ...	7'69	5'48	8'73	5'89	6'53	6'10	6'31	5'38	5'61	5'25	—	—	8'03	110	94	102	81	90	102	99	104	112	104	—	—	99		
Elfsborgs	” ...	7'18	6'26	7'38	6'14	5'85	5'67	5'90	5'52	6'60	5'71	4'12	—	7'32	110	98	108	108	92	96	96	96	105	77	—	—	103		
Skaraborgs	” ...	6'00	5'12	6'55	4'61	5'90	5'65	5'45	5'43	5'42	5'76	5'67	—	6'71	115	101	114	97	84	82	93	110	98	88	—	—	107		
Vermlands	” ...	5'68	5'42	7'15	4'97	5'58	5'75	5'30	4'89	4'75	4'90	—	—	7'03	113	109	109	131	91	86	69	113	—	97	—	—	107		
Örebro	” ...	6'74	5'28	7'17	5'72	6'84	6'91	7'08	5'95	5'76	6'20	—	—	6'76	133	109	119	96	86	100	95	126	112	116	—	—	104		
Vestmanlands	” ...	6'60	7'64	6'86	—	6'59	7'19	6'55	6'16	6'52	6'45	—	—	6'32	123	79	116	—	98	92	112	120	105	126	—	—	110		
Kopparbergs	” ...	7'41	6'16	9'25	6'48	7'02	5'82	6'57	5'70	5'50	5'70	—	—	7'48	102	98	109	95	79	78	84	72	—	—	—	—	92		
Gefleborgs	” ...	6'92	6'10	8'05	5'35	7'17	6'96	7'06	5'48	6'28	5'86	—	—	7'41	112	107	91	119	85	84	77	71	80	124	—	—	84		
Vesternorrlands	” ...	5'46	6'00	8'98	6'07	7'31	6'47	6'14	5'62	—	5'80	—	—	6'84	—	—	80	75	58	52	68	36	—	—	—	—	59		
Jemtlands	” ...	8'50	—	8'48	6'53	6'63	6'41	5'55	6'53	—	—	—	—	6'70	—	—	59	—	55	34	52	—	—	—	—	—	56		
Vesterbottens	” ...	—	6'00	8'42	6'11	5'95	6'47	6'80	6'43	—	—	—	—	7'75	—	—	68	72	56	55	73	—	—	—	—	—	63		
Norrbottens	” ...	8'00	—	15'13	6'66	6'49	7'36	7'83	—	—	—	—	—	7'93	—	—	80	—	67	—	—	—	—	—	—	—	69		
Hela riket		6'95	5'85	6'96	5'34	7'01	6'50	7'26	5'96	5'75	6'15	5'25	109'16	6'82	119	101	112	100	87	91	100	100	100	104	90	165	103		

emot understiger vårsåden tioårsmedeltalet med 2.6 %, liksom ock är förhållandet med baljväxterna (— 2 %).

Äfven i fråga om skördens *vigt* framträda detta år väsentliga skiljaktigheter mellan de särskilda odlingsarterna. Hvete och råg hafva, såsom af följande öfersigt framgår, öfverhufvud lemnat tyngre kärna än vanligt; men förhållandet är tvärtom i fråga om vårsäds- och baljväxterna. Hithörande länsuppgifter finnas sammanställda i *Tab. Litt. B.* Medeltalen för riket och beräkningar öfver deras proportion till senaste 10-års-medeltal återfinnas här bredvid:

Sädesslagens medelvigt.

	pr kubikfot.	pr Tunna å 6's k.-fot.	Vigt pr Tunna öfver (+) eller under (—) medel- vigten 1875—1884.
Hvete, höst-.....	48.2 æ	15 Læ 4 æ	+ 3 æ
» vår-.....	46.5 »	14 » 13 »	+ 3 »
Råg, höst-.....	44.4 »	14 » — »	+ 2 »
» vår-.....	42.9 »	13 » 10 »	+ 1 »
Korn-.....	38.1 »	12 » — »	— 4 »
Hafre-.....	28.8 »	9 » 1 »	— 2 »
Blandsäd-.....	33.6 »	10 » 11 »	— 1 »
Ärter-.....	46.1 »	14 » 11 »	— 14 »

Tab. Litt. B. Sädesslagens medelvigt i svenska skålpund pr kubikfot, åren 1875—1884 samt år 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Län.	Hösthvete. 1875—1884.	Hösthvete. 1885.	Vårhvete. 1875—1884.	Vårhvete. 1885.	Höstråg. 1875—1884.	Höstråg. 1885.	Vårråg. 1875—1884.	Vårråg. 1885.	Korn. 1875—1884.	Korn. 1885.	Hafre. 1875—1884.	Hafre. 1885.	Blandsäd. 1875—1884.	Blandsäd. 1885.	Ärter. 1875—1884.	Ärter. 1885.	Bönor. 1875—1884.	Bönor. 1885.	Vicker. 1875—1884.	Vicker. 1885.
Stockholms län ...	48.2	48.1	44.4	44.0	44.1	43.7	43.2	2)42.8	40.2	39.1	30.6	29.9	34.9	34.3	49.4	49.8	51.1	2)49.8	46.6	46.8
Uppsala » ...	47.7	47.5	—	—	43.9	43.0	44.0	1)41.0	40.0	40.2	29.7	29.6	34.5	33.1	50.9	2)57.0	—	—	45.8	—
Södermanlands » ...	47.0	48.2	47.5	—	43.5	44.6	—	—	39.0	39.3	29.5	30.5	33.8	—	50.5	1)51.5	—	—	45.1	1)50.0
Östergötlands » ...	47.6	47.6	46.6	46.7	44.8	44.9	44.9	1)42.5	41.3	42.1	30.1	29.7	34.2	33.9	51.1	50.0	47.8	—	41.0	2)40.3
Jönköpings » ...	48.6	49.2	47.2	47.4	45.6	45.8	45.4	45.8	40.5	39.3	29.0	27.2	34.7	33.0	49.8	1)50.0	—	—	40.6	2)41.5
Kronobergs » ...	48.9	49.2	47.2	46.6	45.7	45.6	46.5	46.9	39.9	38.4	28.4	28.0	34.4	32.3	55.0	—	—	—	53.9	—
Kalmar » ...	48.7	48.3	46.8	46.9	45.2	45.0	43.4	2)44.5	41.2	43.4	29.2	29.0	36.8	2)41.5	50.2	2)53.5	46.3	—	43.4	—
Gotlands » ...	47.6	46.9	47.6	—	43.8	42.3	—	—	41.2	39.6	26.7	24.6	32.6	30.0	50.1	1)51.0	—	—	45.8	—
Blekinge » ...	47.7	46.5	41.5	1)40.5	44.8	44.6	41.2	43.5	40.8	38.8	29.5	27.0	35.5	1)30.0	45.0	—	—	—	44.0	—
Kristianstads » ...	47.1	48.1	44.0	1)41.0	44.6	44.7	44.6	42.4	38.4	38.2	29.0	29.3	33.5	33.9	46.4	50.3	46	—	49.7	2)55.8
Malmöhus » ...	48.4	49.6	—	—	45.5	46.6	42.1	42.0	40.3	41.6	30.6	32.3	35.2	36.8	47.9	50.8	49.0	1)50.0	47.2	1)48.0
Hallands » ...	47.8	49.1	45.2	44.2	44.8	45.5	42.0	42.9	38.9	40.9	30.0	30.2	33.4	2)32.5	48.4	—	49.4	—	49.0	—
Göteborgs och Bohus » ...	47.5	47.5	45.4	2)47.5	44.6	44.0	44.6	1)43.5	39.3	39.5	29.4	29.5	33.1	33.2	44.7	43.6	47.8	44.5	45.4	2)44.5
Elfsborgs » ...	48.4	48.8	46.2	49.1	44.7	45.0	42.2	41.2	38.4	38.6	29.3	27.3	33.0	31.0	48.1	—	45.5	—	37.5	—
Skaraborgs » ...	48.4	48.7	47.9	49.1	44.9	45.5	44.0	2)47.0	40.6	41.4	29.5	28.7	34.0	36.7	47.9	2)49.2	40.5	—	43.0	2)45.2
Värmlands » ...	47.2	47.0	44.9	44.9	43.5	42.7	44.0	2)38.5	35.7	36.8	28.5	26.3	32.3	1)40.0	43.8	—	—	—	—	—
Örebro » ...	46.9	47.5	44.8	45.4	43.1	42.7	43.0	—	39.7	39.7	28.6	29.0	33.7	31.1	48.0	49.1	—	—	44.3	46.0
Vestmanlands » ...	47.5	46.7	48.5	—	43.7	42.3	—	—	38.1	37.6	28.9	28.1	32.4	30.6	48.6	49.0	—	—	45.5	49.7
Kopparbergs » ...	47.4	46.9	45.9	45.5	43.3	41.9	43.8	—	36.8	34.2	27.8	24.0	31.3	29.8	51.7	1)50.0	—	—	—	—
Gefleborgs » ...	49.3	2)45.8	45.8	1)43.0	43.6	39.5	40.7	—	37.9	33.6	28.1	23.2	32.0	30.2	46.3	—	—	—	—	—
Vesternorrlands » ...	—	—	—	—	44.0	38.1	37.9	—	36.6	29.7	27.9	20.8	33.8	2)21.5	48.2	—	—	—	—	—
Jemtlands » ...	—	—	—	—	40.5	32.2	38.9	—	34.4	24.8	26.0	1)20.0	29.9	18.5	42.3	—	—	—	—	—
Vesterbottens » ...	—	—	—	—	39.4	31.4	36.8	26.6	35.3	25.2	27.5	20.1	36.1	1)26.0	—	—	—	—	—	—
Norrbottens » ...	45.8	—	—	—	40.7	33.8	39.9	—	35.0	28.3	30.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket	47.8	48.2	46.0	46.5	44.2	44.4	42.7	42.9	38.8	38.1	29.0	28.8	33.9	33.6	48.5	46.1	48.0	45.0	45.3	45.4

1) Blott en uppgift.

2) Blott två uppgifter.

Sammanställas nu årets beräknade skördemängd med de sålunda vunna vigtbestämmelserna, erhållas följande siffror, till hvilka för jemförelses skull fogas liknande för 10-års-perioden 1875—1884:

	Sädens vigt	Medelskördens 1875—1884.
	1885.	
	Centner.	Centner.
Hösthvete	2,330,190	1,997,190
Vårhvete	192,030	133,210
Höstråg	13,465,920	11,506,760
Vårråg	155,420	129,170
Korn	6,964,810	8,213,710
Hafre	20,127,920	20,430,240
Blandsäd	2,869,920	2,752,030
Ärter, bönor och vicker....	1,593,140	1,829,760
Summa	47,699,350	46,992,070

Enligt Statistiska Centralbyråns beräkningar väger:

1874 års sädesskörd	35,329,500 centner,
1875	» 47,450,900 »
1876	» 41,343,640 »
1877	» 38,496,920 »
1878	» 49,121,680 »
1879	» 46,368,020 »
1880	» 51,741,530 »
1881	» 41,869,330 »
1882	» 53,843,330 »
1883	» 46,769,740 »
1884	» 52,915,580 »

Tioårsmedeltal 1875—1884 46,992,070 centner och
1885 års sädesskörd 47,699,350 centner.

Statistiska Centralbyrån har hittills vid uppskattning af skördarnes värde ansett sig kunna tillämpa ett värde af 5 kronor per centner. Numera torde en sänkning af detta belopp, till ex. med 10 %, vara af tidsförhållandena desto mera berättigad, då i betraktande tages att årets skörd öfverhufvud taget lemnar mycket öfrigt att önska med hänsyn till kvaliteten. Det är således efter ett pris af 4 kr. 50 öre pr. centner som värdeuppskattningen detta år skett. De äldre siffror, som i detta hänseende vunnits, torde fortfarande böra här meddelas. En jemförelse mellan de äldre siffrorna och årets utvisar, att trots prisnedsättningen värdet af 1885 års skörd allenast med vid pass 10 % understiga det för årtiondet 1875—1884 beräknade medeltalet.

Värdet af 1874 års sädesskörd var omkr. 177 mill. kr.,

1875	»	»	237	»
1876	»	»	207	»
1877	»	»	192	»
1878	»	»	246	»
1879	»	»	230	»
1880	»	»	259	»
1881	»	»	209	»
1882	»	»	269	»
1883	»	»	234	»
1884	»	»	265	»

Tioårsmedeltal 1875—1884: omkr. 235 mill. kr. och
1885 års sädesskörd: omkr. 215 mill. kr.

Beräknas medelvigten af årets hela sädesskörd, finner man att densamma fullkomligt sammanfaller med de tal, som för årtiondet 1875—84 kunnat beräknas:

Medelvigt

	per kub.-fot.	per tunna.
1874	35.8 æ	11 Læ 5 æ
1875	35.9 »	11 » 6 »
1876	35.8 »	11 » 5 »
1877	32.5 »	10 » 5 »
1878	35.8 »	11 » 5 »
1879	34.6 »	10 » 18 »
1880	36.6 »	11 » 11 »
1881	33.0 »	10 » 8 »
1882	35.5 »	11 » 4 »
1883	34.4 »	10 » 16 »
1884	36.0 »	11 » 7 »
Medeltal 1875—1884	35.0 »	11 Læ — æ
1885	35.0 æ	11 Læ — æ

Deremot vållar årets säregna skaplynne, att beräkningarne öfver de stora ordningsgruppernas särskilda andelar af den samfälda sädesskörd, såväl ifråga om rymd som vigt, utfalla väsentligen olika de liknande siffror, som för det senast förflutna årtiondet kunna beräknas såsom medeltal, nemligen:

	1885		Medeltal 1875—1884.	
	Efter rymd.	Efter vigt.	Efter rymd.	Efter vigt.
Höstsäd.....	25.8 %	33.1 %	22.3 %	28.6 %
Vårsträsäd.....	71.5 »	63.6 »	74.8 »	67.5 »
Baljväxter.....	2.7 »	3.3 »	2.9 »	3.9 »
Summa 100 %.		100 %.	110 %.	100 %.

Stockholm den 27 november 1885.

Underdånigst

ELIS SIDENBLADH.

J. Hellstenius.

R é s u m é.

Les renseignements annuels sur les faits de la statistique agricole en Suède sont fournis par deux méthodes. Les Sociétés agricoles des provinces publient (depuis 1865) des chiffres directement reçus des cultivateurs, entre autres sur la quantité de la semence ainsi que sur celle de la récolte; cette méthode est la plus ancienne des deux, mais on n'en peut publier les résultats qu'après l'expiration d'un an ou plus. A cause de cela nous avons introduit, depuis 1874, une autre méthode donnant des renseignements immédiatement après la fin de la récolte, bien qu'en chiffres approximatifs. Le calcul se fait de la manière suivante: la quantité ensemencée étant connue par les publications des Sociétés agricoles et les corrections nécessaires y ayant été apportées, ou n'a eu besoin que de demander une appréciation des multiples des grains récoltés dans chaque bailliage (au nombre de 525). Ces chiffres approximatifs, multipliés par la quantité de la semence, donnent les chiffres de la récolte.

C'est par la combinaison des résultats de cette dernière méthode avec les rapports des gouverneurs des provinces qu'on a pu dresser la présente relation, — la douzième de la série.

La récolte de 1885 d'après les rapports des gouverneurs a été censée *presque moyenne*. En général le temps a été favorable à la fenaison ainsi qu'à la moisson des blés d'hiver; mais durant l'automne des pluies incessantes et une basse température ont retardé la récolte, et dans le nord du pays, à cause des gelées survenues, il a fallu couper une partie des blés avant qu'ils eussent atteint à la maturité.

Le tableau N:o 1 résume les multiples des grains divers par provinces: col. 2 froment d'hiver, col. 3 froment d'été, col. 4 seigle d'hiver, col. 5 seigle d'été, col. 6 orge, col. 7 avoine, col. 8 méteil, col. 9 pois, col. 10 fèves, col. 11 vesces, col. 12 sarrasin, col. 13 colza, col. 14 pommes de terre. Les autres colonnes (15—25) contiennent les appréciations sur la récolte de lin, de fourrage etc.

Le tableau N:o 2 donne les quantités calculées de la récolte. Pour faciliter la comparaison, nous ajoutons aussi la moyenne des dix années précédentes:

Récolte.	1885. 4 Hectolitres	Moy. de 1875—1884. Hectolitres.
Froment (col. 2 et 3).....	1,380,300.	1,165,400.
Seigle (col. 4 et 5).....	8,092,900.	6,882,200.
Orge (col. 6).....	4,781,000.	5,527,100.
Avoine (col. 7).....	18,284,000.	18,394,800.
Méteil (col. 8).....	2,237,100.	2,123,900.
Légumineuses (col. 9—11).....	978,100.	997,700.
Sarrasin (col. 12).....	? 2,700.	3,700.
Colza (col. 13).....	? 8,300.	8,000.
Pommes de terre (col. 14).....	18,612,400.	18,056,000.

Le tableau Litt. A. contient, en pour-cent des grains récoltés, les relations entre la récolte de 1885 et la moyenne des années 1875—1884.

Les données sur le poids moyen des céréales récoltées sont renfermées dans le tableau Litt. B. Voici le poids par hectolitre:

	1885. 78°s kilogr.	Moy. de 1875—1884. 77°6 kilogr.
de froment d'hiver...	72°1	71°8
» seigle d'hiver.....	61°9	63°0
» orge.....	46°8	47°1
» avoine.....	54°6	55°1
» méteil.....	74°9	78°8
» pois.....	73°1	78°0
» fèves.....	73°7	73°6

Le poids total de tous les blés et légumineuses récoltés en 1875—1885 ainsi que leur valeur approximatif ont été:

	Kilogr.	Francs.
1875.....	2,017 mill.	330 mill.
1876.....	1,757	287
1877.....	1,636	267
1878.....	2,088	342
1879.....	1,971	322
1880.....	2,195	360
1881.....	1,780	290
1882.....	2,289	374
1883.....	1,988	325
1884.....	2,249	368
1885.....	2,028	300

Tab. N:o 1.

Sammandrag af Kronolänsmännens

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	
Län.		Hvete.		Råg.		Korn.	Havre.	Bland-säd.	Arter.	Bönor.	Vicker.	Bo-hvete.	Raps.	Potatis.	Potatisens beskaffenhet.	Skörd af öfriga rot-frukter.	Skörd af lin och hampa.		
		Höst.	Vår.	Höst.	Vår.												Frö: Korn-tal.	Spånadsämne.	
K o r n t a l.																			
1	Stockholms	län	8'07	—	7'48	—	6'28	6'38	6'84	6'91	7'17	6'35	—	—	7'48	I vid pass halfva länet god; i öfrigt delvis angripen af röta.	Något öfver medelmåttan. D:o.	3'9	Något öfver medelmåttan. D:o.
2	Uppsala	»	8'04	8'00	7'48	7'50	7'77	7'50	7'78	7'98	7'65	7'41	—	—	7'28	I allmänhet något skadad af röta.	Något öfver medelmåttan. D:o.	3'5	Något öfver medelmåttan. D:o.
3	Södermanlands	»	9'05	6'93	8'79	—	5'85	7'66	7'49	7'48	6'90	7'06	—	—	7'58	I allmänhet god.	Nära medelmåttig. Fullt medelmåttig.	3'0	Nära medelmåttig. Fullt medelmåttig.
4	Östergötlands	»	8'26	6'04	8'12	5'50	7'06	6'69	7'18	6'08	6'91	7'16	—	—	6'99	D:o.	Medelmåttig.	2'5	Fullt medelmåttig.
5	Jönköpings	»	6'03	5'25	7'23	4'81	4'76	4'74	4'65	4'96	—	6'58	—	—	7'30	D:o.	Medelmåttig.	2'75	Medelmåttig.
6	Kronobergs	»	6'28	5'38	6'32	5'23	5'47	5'80	4'61	4'95	—	—	—	—	7'36	Nära nog allestädes god.	Öfver medelmåttan.	3'5	Fullt medelmåttig.
7	Kalmar	»	6'70	5'72	6'68	4'60	4'87	5'16	5'24	4'14	—	5'30	5'13	—	6'92	I allmänhet god.	Fullt medelmåttig.	2'9	Medelmåttig.
8	Gotlands	»	7'53	—	7'31	—	4'74	3'59	4'22	2'39	—	—	—	—	5'48	Delvis angripen af röta.	Icke obetydligt under medelmåttan.	1 à 2	Icke obetydligt under medelmåttan.
9	Blekinge	»	7'54	5'42	7'39	5'27	5'83	5'55	5'97	5'87	6'50	5'35	3'50	—	7'56	Har lidit af torka under växttiden och nederbörd under upptagnin-gen; men anses dock i en del af länet vara af god beskaffenhet.	I det närmaste medelmåttig.	3'1	Fullt medelmåttig.
10	Kristianstads	»	8'68	5'25	7'76	4'91	7'20	7'08	7'27	5'67	9'50	5'66	4'77	—	7'12	I en stor del af länet delvis an-gripen af röta.	Något öfver medelmåttan.	2'95	Medelmåttig.
11	Malmöhus	»	9'49	8'75	9'03	5'60	9'13	9'43	9'47	6'55	5'03	6'12	5'13	187	8'07	I de flesta nejder god; den röta, som på några orter visat sig, synes ej vara svår.	Medelmåttig.	3'6	I det närmaste medelmåttig.
12	Hallands	»	7'33	5'40	7'74	5'04	6'18	6'25	5'77	5'53	5'24	5'66	4'13	—	6'42	God.	Något öfver medelmåttan.	4'8	Medelmåttig.
13	Göteborgs o. Bohus	»	8'44	5'13	8'91	4'75	5'98	6'20	6'24	5'60	6'27	5'44	—	—	7'98	Nära nog allestädes skadad af röta, delvis betydeligt.	Fullt medelmåttig.	4'3	Något öfver medelmåttan.
14	Elfsborgs	»	7'87	6'15	7'95	6'60	5'39	5'48	5'64	5'31	6'96	4'41	—	—	7'53	I vid pass halfva länet fullt god; i öfriga delar har våtan, och undan-tagsvis äfven frost, vållat skada.	D:o.	2'6	Medelmåttig.
15	Skaraborgs	»	6'87	5'17	7'46	4'46	4'94	4'63	5'06	5'96	5'33	5'10	—	—	7'21	I allmänhet god.	Något öfver medelmåttan.	3'0	Något öfver medelmåttan.
16	Värmlands	»	6'43	5'90	7'77	6'50	5'08	4'94	3'64	5'50	—	4'75	—	—	7'26	I de flesta nejder god.	Under medelmåttan.	3	Nära medelmåttig.
17	Örebro	»	8'94	5'75	8'54	5'50	5'90	6'94	6'71	7'49	6'46	7'19	—	—	7'03	I allmänhet god.	Något öfver medelmåttan.	3	Fullt medelmåttig.
18	Vestmanlands	»	8'09	6'00	7'97	—	6'48	6'58	7'30	7'39	6'83	8'12	—	—	6'95	I allmänhet angripen af röta.	Medelmåttig.	3'1	D:o.
19	Kopparbergs	»	7'53	6'06	10'12	6'15	5'56	4'53	5'55	4'12	—	—	—	—	6'85	I allmänhet god.	Nästan medelmåttig.	5'2	Något öfver medelmåttan.
20	Gefleborgs	»	7'76	6'53	7'32	6'39	6'07	5'82	5'41	3'90	5'00	7'27	—	—	6'26	D:o.	Medelmåttig.	2'8	Medelmåttig.
21	Västernorrlands	»	—	—	7'22	4'57	4'26	3'37	4'15	2'02	—	—	—	—	4'07	Temligen allmänt dålig.	Betydl. under medelmåttan.	3'5	D:o.
22	Jemtlands	»	—	—	5'01	—	3'68	2'20	2'88	—	—	—	—	—	3'74	I allmänhet mindre god.	Ringa.	—	Nära medelmåttig.
23	Vesterbottens	»	—	—	5'75	4'42	3'32	3'56	4'94	—	—	—	—	—	4'91	I allmänhet god.	D:o.	4'5	D:o.
24	Norrbottens	»	—	—	12'09	—	4'37	—	—	—	—	—	—	—	5'49	Någorlunda god.	D:o.	—	Medelmåttig.
Hela riket			8'25	5'89	7'80	5'32	6'13	5'98	7'25	5'99	6'24	6'40	4'78	187	7'05	I allmänhet god.	Nästan medelmåttig.	3'3	Medelmåttig.

rapporter om skörden år 1885.

19.		20.	21.	22.	23.	24.	25.
Höskörden		Halmfalkstningen.					
från odlad jord.	från naturlig äng.	Höstsädes-	Vårsädes-	Sädestillgången.	Fodertillgången.	Bergningsvädrets beskaffenhet.	
Medelmåttig; i allmänhet välbergad. Fullt medelmåttig.	Nära medelmåttig; i allmänhet välbergad. I det närmaste medelmåttig.	Fullt medelmåttig. Nära god, men flerstädes regnskadad.	Nära medelmåttig. flerstädes regnskadad.	Fullt tillräcklig för eget behof, och till försäljning dessutom. D:o.	I allmänhet endast för eget behof. D:o.	I allmänhet ogynnsamt, utom för hö och delvis råg. I allmänhet synnerligen ogynnsamt.	1
Öfver medelmåttan; välbergad. Fullt medelmåttig.	Något mer än medelmåttig; välbergad. Nästan medelmåttig.	Nära god. D:o.	Öfver medelmåttan. Medelmåttig.	D:o. D:o.	D:o. D:o.	Godt under höbergningen; derefter synnerligen ostadigt. Gynnsamt för hö och råg; derefter svårt, dock utan att vålla större skada.	3
Fullt medelmåttig; i allmänhet välbergad.	Medelmåttig; i allmänhet välbergad.	Nära god; i allmänhet välbergad. Fullt medelmåttig.	Nära medelmåttig; delvis illa bergad. D:o.	I allmänhet tillräcklig för eget behof och försäljning derutöfver.	Flerstädes knappt tillräcklig för eget behof.	I allmänhet gynnsamt för hö och råg, men synnerligen besvärligt för vårsäd och rotfrukter.	5
Öfver medelmåttan, välbergad.	I det närmaste medelmåttig.	Nära god. Fullt medelmåttig.	Nära medelmåttig.	I allmänhet fullt tillräcklig för eget behof, och flerstädes öfverskott till försäljning.	I allmänhet endast för eget behof; på några trakter befaras brist.	Gynnsamt för hö och råg; derefter särdeles svårt.	6
Icke obetydligt under medelmåttan, men i allmänhet välbergad. Under medelmåttan, men välbergad.	Medelmåttig, i allmänhet välbergad. Något under medelmåttan, men välbergad.	Nära god. Nära medelmåttig.	Under medelmåttan, i allmänhet af dålig beskaffenhet.	I allmänhet tillräcklig för eget behof och något till försäljning.	Endast för eget behof.	Gynnsamt för höbergningen; derefter i allmänhet försärradt af ihållande regn.	7
Medelmåttig; andra skörden dock mindre gifvande.	Medelmåttig.	Nära god; särdeles af höstsåden.	Under medelmåttan, i allmänhet af dålig beskaffenhet.	I allmänhet tillräcklig för eget behof och något till försäljning.	I allmänhet knappt tillräcklig för det egna behofvet.	Gynnsamt för hö och höstsäd, hvar emot ihärdigt regn försvårat vårsäds- och rotfruktsbergningen.	8
Nära god.	D:o.	Nära god; särdeles af höstsåden.	Under medelmåttan, i allmänhet af dålig beskaffenhet.	I allmänhet fullt tillräcklig för eget behof och något till försäljning.	I allmänhet endast för ortens behof.	I allmänhet gynnsamt för hö och höstsäd, men mycket ogynnsamt för vårsäd och rotfrukter.	9
Första skörden nära god, välbergad; 2:a skörden mindre gifvande och mestadels afbetad.	Fullt medelmåttig, välbergad.	Öfver medelmåttan. Nära god.	Fullt medelmåttig. Fullt medelmåttig och derutöfver.	Nära nog allestädes öfverskott till försäljning. Fullt tillräcklig för eget behof och betydligt derutöfver till försäljning.	D:o.	Sädesbergningen har i allmänhet varit svår, i öfrigt gynnsamt.	10
Första skörden rik; andra skörden fellsagen.	Något öfver medelmåttan.	Fullt medelmåttig; af höstsäd flerstädes ymnig.	Fullt medelmåttig och derutöfver.	I allmänhet fullt tillräcklig för eget behof och till försäljning.	Tillräcklig för eget behof.	I allmänhet gynnsamt. Under en del af hösten ostadig väderlek, som vållat svårighet, men dock i allmänhet ej medfört större skada.	11
Nära god; välbergad.	Icke obetydligt öfver medelmåttan; välbergad.	Öfver medelmåttan, men i allmänhet af mindre god beskaffenhet.	Fullt medelmåttig; af höstsäd flerstädes ymnig.	D:o.	D:o.	För hö och höstsäd gynnsamt. Den följande regnperioden vållade svårigheter, men ingen synnerlig skada.	12
Nära god; nästan allestädes välbergad.	Fullt medelmåttig; i allmänhet välbergad.	Öfver medelmåttan, men af vårsåden delvis mindre välbergad.	Öfver medelmåttan, men i allmänhet af mindre god beskaffenhet.	Nära nog allestädes fullt tillräcklig för behofvet, och flerstädes derutöfver till afsalu.	I allmänhet endast för eget behof.	I allmänhet ogynnsamt, utom för hö; skörden af vårsäd och rotfrukter betydligt försenad och försvårad af kyla och regn.	14
Fullt medelmåttig; i allmänhet välbergad.	Medelmåttig, i allmänhet välbergad.	Öfver medelmåttan, af i allmänhet god beskaffenhet. D:o D:o.	Ej fullt medelmåttig; flerstädes regnskadad.	Fullt tillräcklig för eget behof och icke obetydlig försäljning.	I vid pass halfva länet tillräcklig; i andra hälften knappt tillräcklig.	Mycket ostadigt; regnigt, blåsigt och kallt; dock försigtig i allmänhet höbergningen och höstsädeskörden under gynnsam väderlek.	15
Något öfver medelmåttan; välbergad.	I det närmaste medelmåttig; flerstädes välbergad.	Fullt medelmåttig; af höstsäd flerstädes af sämre beskaffenhet.	Medelmåttig; flerstädes af sämre beskaffenhet.	I allmänhet tillräcklig för behofvet; dock omförmåles brist, särskildt på hafre, från Nordmark, Jösse, Fernbo, Elfdalen och en del af Fryksdalen.	I allmänhet tillräcklig för behofvet.	I allmänhet gynnsamt för hö och råg; men dåligt för hafre och rotfrukter.	16
Nära god; i allmänhet välbergad.	Något öfver medelmåttan.	Nära god. Öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	I allmänhet ej obetydligt öfverskott till afsalu; undantag bilda härutinnan några distrikt i Bergslagen.	Tillräcklig för eget behof utom i några Bergslagsdistrikt.	Godt för höbergningen och i allmänhet för höstsåden; hvar emot kyla och regn försenad och försvårad bergningen af vårsäd och rotfrukter.	17
Fullt medelmåttig och derutöfver; välbergad.	Något öfver medelmåttan; i allmänhet välbergad.	Öfver medelmåttan; i allmänhet välbergad.	Öfver medelmåttan; i allmänhet välbergad.	I allmänhet fullt tillräcklig för eget behof samt till försäljning derutöfver.	I allmänhet fullt tillräcklig för eget behof, och delvis äfven till försäljning.	I allmänhet ogynnsamt, utom för hö och råg.	18
Medelmåttig, välbergad.	Nära medelmåttan.	Fullt medelmåttig.	Fullt medelmåttig.	I allmänhet otillräcklig.	I allmänhet otillräcklig.	Gynnsamt för höbergningen; särdeles ogynnsamt för vårsåden.	19
Öfver medelmåttan; men delvis svårbergad. D:o.	Något öfver medelmåttan; men delvis illa bergad. Fullt medelmåttig; delvis illa bergad.	Öfver medelmåttan; men delvis skadad af regn och frost. Fullt medelmåttig; delvis illa bergad.	Öfver medelmåttan; men delvis skadad af regn.	I de flesta trakter otillräcklig.	I allmänhet tillräcklig för eget behof och försäljning derutöfver.	I allmänhet synnerligen ogynnsamt, särdeles för sädeskörden.	20
Öfver medelmåttan; men i några trakter regnskadad.	Något öfver medelmåttan; men i allmänhet ganska regnskadad.	Öfver medelmåttan; men delvis skadad af regn.	Öfver medelmåttan; men delvis skadad af regn.	Brist utom i Ströms distrikt.	I allmänhet endast för eget behof; i större delen af Herjedalen brist.	D:o. D:o.	21
Fullt medelmåttig, och i allmänhet välbergad. Öfver medelmåttan.	Något öfver medelmåttan, delvis skadad af regn. Något öfver medelmåttan.	Nära god, men delvis skadad. Öfver medelmåttan.	Nära god, men delvis skadad. Öfver medelmåttan.	Allestädes otillräcklig. Brist utom i Neder-Kalix.	I allmänhet fullt tillräcklig. D:o d:o; flerstädes till försäljning derutöfver.	I allmänhet gynnsamt vid höbergningen, men sedermera svårt.	22
Icke obetydligt öfver medelmåttan. Bergningen har i allmänhet lyckats väl, utom i södra Norrland.	Medelmåttig. I allmänhet välbergad, utom i större delen af Norrland.	Öfver medelmåttan. Bergningen, synnerligen af vårsädeshalmen, lemnar dock flerstädes mycket att önska.	Fullt medelmåttig. Bergningen, synnerligen af vårsädeshalmen, lemnar dock flerstädes mycket att önska.	I allmänhet fullt tillräcklig för eget behof samt till försäljning derutöfver. Brist omförmåles från öfre Vermland, Örebro läns bergslag, samt Kopparbergs lään och Norrland.	I allmänhet endast för eget behof. Brist omförmåles från några af Örebro läns bergslagsdistrikt samt från Dalarna och Herjedalen.	I allmänhet gynnsamt för höbergningen, men synnerligen regnigt vid tiden för sädesbergningen.	23

Tab. N:o 2.

Beräknad skörd af säd och potatis år 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
L ä n.	Hvete,		Råg,		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohvet.	Raps.	Potatis.
	höst-.	vår-.	höst-.	vår-.									
	K u b i k f o t.												
Stockholms län	414,300	—	1,346,700	—	526,800	2,249,000	485,400	244,300	16,300	1) 75,000	—	—	2,987,300
Uppsala "	434,800	1,000	1,520,000	—	1,162,800	2) 1,665,000	415,800	190,800	13,800	1) 45,300	—	—	2) 1,938,200
Södermanlands "	424,400	11,700	1,734,500	—	280,200	3,535,600	174,400	163,800	3,700	1) 58,100	—	—	2,271,600
Östergötlands "	350,500	161,300	2,313,600	7,500	917,700	4,647,800	1,674,700	305,000	11,800	1) 293,100	—	—	3,486,800
Jönköpings "	19,600	7,900	1,311,900	8,800	259,600	3,697,800	117,200	30,900	—	1) 18,700	—	—	3,242,700
Kronobergs "	1,900	2,400	935,200	31,400	637,400	2,453,800	72,200	5,900	—	1) —	—	—	3,854,600
Kalmar "	149,000	5,600	2,272,300	25	813,200	2,383,200	1) 30,600	38,300	—	1) 36,600	1,600	—	4,365,900
Gotlands "	327,800	—	1,174,200	—	669,900	124,900	23,500	12,400	—	—	—	—	1,065,400
Blekinge "	96,800	400	1,090,400	45,700	297,800	1,205,500	119,800	31,800	500	1) 15,800	600	—	3,619,600
Kristianstads "	381,300	1,300	2,546,100	88,200	1,824,700	3,239,900	1) 632,300	1) 182,300	1) 3,800	1) 70,400	1) 2,600	—	10,167,000
Malmöhus "	1,102,500	13,000	3,184,300	11,400	5,095,200	6,907,100	3,147,300	432,000	4,500	1) 152,700	3,700	31,700	5,516,300
Hallands "	116,700	61,600	1,210,200	58,300	394,800	4,232,300	1) 282,600	21,800	44,300	1) 38,200	1) 1,700	—	1,954,300
Göteborgs och Bohus "	70,300	28,200	688,700	4,600	529,900	4,017,700	218,300	46,000	269,400	1) 27,700	—	—	2,329,900
Elfsborgs "	56,800	63,700	1,354,500	84,000	248,400	7,550,200	185,100	69,300	12,400	1) 20,100	—	—	5,032,700
Skaraborgs "	365,800	13,000	2,690,500	18,200	275,900	7,799,600	156,700	197,300	2,600	1) 100,200	—	—	5,948,900
Vermlands "	36,900	21,200	1,281,100	500	94,700	2) 4,205,500	44,500	38,600	—	1) 3,400	—	—	3,153,700
Örebro "	167,400	39,500	1,191,200	1,900	232,900	1) 2) 3,958,200	73,100	95,200	8,200	1) 41,400	—	—	2,759,700
Vestmanlands "	289,900	1,700	1,176,000	—	282,700	3,354,700	44,200	137,000	—	1) 23,300	—	—	1,490,300
Kopparbergs "	21,000	3,000	814,200	200	340,400	1) 1,952,600	464,700	40,700	—	1) —	—	—	1,838,700
Gefleborgs "	6,100	3,300	2) 262,800	1,400	1) 2) 645,900	1) 2) 594,400	1) 2) 135,300	1) 2) 34,700	300	1) 2,000	—	—	2) 1,531,900
Vesternorrlands "	—	—	103,800	1) 1,700	855,500	1) 65,200	1) 30,400	1) 5,200	—	1) —	—	—	1,001,000
Jemtlands "	—	—	2) 34,800	—	2) 425,200	1) 800	1) 7,200	1) —	—	—	—	—	585,400
Vesterbottens "	—	—	18,200	3,900	698,000	1) 17,300	11,900	—	—	—	—	—	598,900
Norrbottnens "	—	—	43,400	—	757,500	1) —	—	—	—	—	—	—	372,700
Rikets skörd år 1885 i kubikf.	4,833,800	439,800	30,298,600	367,725	18,267,100	69,855,100	8,547,200	2,323,300	391,600	1,022,000	10,200	31,700	71,113,500
" " " i tunnor	767,270	69,810	4,809,300	58,370	2,899,540	11,088,590	1,356,700	368,780	62,160	162,220	1,620	5,030	11,287,860
Medelskörden åren 1875—													
1884: i kubikfot.....	4,164,680	288,670	25,994,870	302,300	21,119,320	70,287,070	8,115,770	2,353,640	382,430	1,076,350	14,240	30,670	68,993,900
i tunnor.	661,060	45,820	4,126,170	47,980	3,352,270	11,156,680	1,288,210	373,590	60,700	170,850	2,260	4,870	10,951,410

1) Dessutom grönfoder.

2) En del af skörden ej inbergad vid rapportens afgifvande.